

Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»
(ПУЕТ)

Міністерство економічного розвитку і торгівлі України
Міністерство аграрної політики та продовольства України

МОДЕРНІЗАЦІЯ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ ЗРОСТАННЯ СУСПІЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ: ТУРИЗМ, ЛЮДИНОМІРНІСТЬ, ПАРТНЕРСТВО, КООПЕРАЦІЯ

МАТЕРІАЛИ

II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції

(м. Полтава, 14 грудня 2017 року)

POLTAVA UNIVERSITY OF
ECONOMICS AND TRADE

**Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»
(ПУЕТ)**

**Міністерство економічного розвитку і торгівлі України
Міністерство аграрної політики та продовольства України**

**МОДЕРНІЗАЦІЯ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ
ЗРОСТАННЯ СУСПІЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ:
ТУРИЗМ, ЛЮДИНОМІРНІСТЬ,
ПАРТНЕРСТВО, КООПЕРАЦІЯ**

МАТЕРІАЛИ

II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції

(м. Полтава, 14 грудня 2017 року)

**Полтава
ПУЕТ
2017**

УДК 330.34:316.422
М74

Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» заборонено

Редакційна колегія:

О. О. Нестуля, д. і. н., професор, ректор Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі» (ПУЕТ);
С. В. Гаркуша, д. т. н., професор, проректор із наукової роботи ПУЕТ;
Ю. Г. Лисенко, член-кореспондент НАН України, д. е. н., професор, директор навчально-наукового інституту інноваційних технологій управління ПУЕТ;
І. Л. Липтуга, радник Першого віце-прем'єр-міністра України – Міністра економічного розвитку і торгівлі України, президент Асоціації «Національна туристична організація України»;
В. І. Ляшенко, д. е. н., професор, віце-президент, головний вчений секретар, академік Академії економічних наук України, завідувач відділу проблем регуляторної політики та розвитку підприємництва Інституту економіки промисловості НАН України;
М. Є. Рогоза, д. е. н., професор, академік Академії економічних наук України, завідувач кафедри економіки підприємства та економічної кібернетики ПУЕТ;
Г. П. Скляр, д. е. н., професор, завідувач кафедри туристичного та готельного бізнесу ПУЕТ;
А. М. Стефанович, директор Департаменту науково-освітнього забезпечення та розвитку підприємництва на селі Міністерства аграрної політики та продовольства України;
А. О. Шенін, начальник відділу економічної аналітики, статистики, стандартизації та науки Департаменту туризму та курортів Міністерства економічного розвитку і торгівлі України;
Ю. В. Карпенко, к. е. н., доцент кафедри туристичного та готельного бізнесу ПУЕТ.

Модернізація економіки в умовах зростання суспільної свідомості:
М74 туризм, людиномірність, партнерство, кооперація : матеріали II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (м. Полтава 14 грудня 2017 р.). – Полтава : ПУЕТ, 2017. – 848 с. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). – Текст укр., англ., нім., рос. мовами.

ISBN 978-966-184-296-9

Конференцію проведено в межах науково-дослідної роботи «Проблеми функціонування та розвитку сфери туризму в умовах модернізації економіки» (держ. реєстр. номер 0117U004715). Оpubліковані наукові дослідження авторів спрямовано на з'ясування сучасного стану та перспектив подальшого розвитку європейської модернізації та реформ в Україні в умовах соціально-економічної асиметрії світового господарства; соціально-економічних умов модернізації сфери туризму, гостинності та рекреації; модернізації кооперативного сектора національної економіки; модернізації університетської освіти.

УДК 330.34:316.422

*Матеріали друкуються в авторській редакції мовами оригіналів.
За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідальні автори.*

© Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет економіки і торгівлі», 2017

ISBN 978-966-184-296-9

вищує 3 тис., у Франції – 2,9 тис. Також, в Україні кооперативи контролюють менше одного відсотка продовольчого ринку, а переважне місце в цій сфері віддається посередникам, їм же належить і основна частина прибутку, тоді як в Італії цей показник сягає 20 %, у Польщі – 27, у Франції – 40 % [4].

Хоча діяльність сільськогосподарської кооперації в Україні зустрічається з численними проблемами та перешкодами в процесі функціонування, однак проведення процесів інтеграції на основі кооперування є підтвердженою необхідністю з позицій ринку для виживання, формування одночасно нової структури економіки і конкурентного середовища в аграрному секторі та основною розв'язання економічних і соціальних проблем сьогодення, як агровиробників, так і сільського населення.

Список використаних джерел

1. Саковська О. М. Проблеми та перспективи розвитку кооперативних структур в аграрному виробництві / О. М. Саковська // Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва. – 2014. – Вип. 84. – С. 193–197.
2. Корінець Р. В. Сельскохозяйственная обслуживающая кооперация в Украине [Електронний ресурс] / Корінець Р. В. – Режим доступу: <http://www.fao.org/3/a-ar593r.pdf> – Назва з екрана.
3. Інформація щодо діяльності СОК станом на початок 2015 року, всього по Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://minagro.gov.ua/ministry>. – Назва з екрана.
4. Гаврилук А. Європа в нашому селі / А. Гаврилук // Сільські вісті. – 2013. – № 90 (18983) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.silskivisti.kiev.ua/18983/print.php?n=18697>. – Назва з екрана.

М. О. Мазур, студентка
Науковий керівник – **Н. М. Карпенко**, доцент
Вищий навчальний заклад Укоопспілки
«Полтавський університет
економіки і торгівлі», м. Полтава
turizm@uccu.org.ua

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ВНУТРІШНЬОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ

В умовах розвитку глобалізаційних та інтеграційних процесів туризм стає в багатьох країнах світу однією з найдинамічніших

та наймасштабніших галузей. Суспільне значення туризму важко переоцінити, оскільки він виконує ряд важливих функцій: пізнавальну, лікувально-оздоровчу, виховну, комунікативну, економічну. Саме ця галузь здатна створити нові робочі місця в різних секторах економіки, збільшити надходження від зовнішньоекономічної діяльності, забезпечити розбудову інфраструктури, сприяти притоку іноземного капіталу, вирішенню та попередженню екологічних проблем, стати потужним стимулом регіонального розвитку.

Україна володіє потужним ресурсним потенціалом, що створює необхідні передумови для розвитку не лише внутрішнього, а й в'їзного туризму та ефективного функціонування всього туристичного сектору національної економіки. Зокрема це: вигідне географічне положення, сприятливі кліматичні умови, різноманіття рельєфу, наявність природних лікувально-оздоровчих ресурсів та потужної санаторно-курортної бази, протяжне морське узбережжя, унікальне територіальне поєднання практично у всіх регіонах природних та історико-культурних ресурсів, неповторність української кухні та гостинність громадян, а також відкритість країни (відносно сприятливі умови візового режиму для іноземних громадян). На державному обліку в Україні перебуває понад 150 тис. історико-культурних пам'яток, значна частина яких має міжнародне значення. Україна посідає одне з провідних місць в Європі щодо забезпечення курортними лікувальними ресурсами [2].

У той же час, за підрахунками фахівців, частка туризму у ВВП України складає менше 2 %, тоді як у розвинених країнах цей показник коливається від 5 до 8 %, а у деяких сягає 50 % [1]. Це свідчить про недостатнє використання туристичного потенціалу країни та цілий ряд негативних чинників, які гальмують розвиток туристичної індустрії.

Аналіз туристичного ринку України за останні 16 років (2000–2016 рр.) у сегменті в'їзного та внутрішнього туризму показує, що, якщо до 2012 р. значних коливань в динаміці туристичних потоків не відбувалося і в цілому відстежувалася позитивна тенденція зростання чисельності внутрішніх та в'їзних туристів (найбільша кількість внутрішніх туристів за цей період була офіційно зафіксована у 2007 р. – 2 155 316 осіб, а іноземних туристів у 2003 р., відповідно – 590 641 осіб), то з 2012 р. маємо чітко виражену тенденцію до скорочення як

чисельності іноземних громадян, які відвідують нашу країну у туристичних цілях так і потоку внутрішніх туристів. Так, у 2015 р. кількість іноземних громадян, які офіційно скористались туристичними послугами склала 15 159 осіб, тоді як у 2012 р. – 270 064 осіб. Кількість внутрішніх туристів у 2015 р. зменшилась у порівнянні із 2012 р. майже у 2,2 рази [4]. У той же час, варто відзначити збільшення у 2016 р. кількості внутрішніх туристів у порівнянні із 2015 р. – на 96 534 особи, що дає нам сподівання на певну туристичну активізацію українських громадян та зростання їх зацікавленості національними туристичними продуктами.

Найбільш негативну роль у зменшенні туристичних потоків в останні роки в Україні відіграли анексія Криму, військовий конфлікт на сході країни та фінансово-економічна криза, що суттєво знизила доходи українських громадян та їх платоспроможність. Ці чинники вплинули і на географічну переорієнтацію внутрішніх туристичних потоків. Так після анексії Криму значна частина внутрішніх туристів спрямували свої подорожі до Карпатського регіону та на узбережжя Чорного і Азовського морів – у Одеську, Херсонську, Миколаївську та Запорізьку області [3]. Це, в свою чергу, позитивно вплинуло на рекреаційну привабливість невеликих, маловідомих та недостатньо туристично затребуваних міст і селищ Чорноморсько-Азовського туристичного регіону. Так, за окремими даними у 2015 р. маленьке с. Затока в Одеській обл. з населенням 2 тис. осіб за сезон прийняло близько 1,5 млн туристів.[1]

Таким чином, Україна має значний туристичний потенціал і всі передумови для розвитку внутрішнього туризму, який, за умови усунення негативних соціально-економічних чинників, створення сприятливого інвестиційного клімату для розбудови інфраструктури, удосконалення правових важелів та державного регулювання туристичної сфери, здатен не лише «перехопити» виїзний туристичний потік, а й сприяти ефективному розвитку регіонів країни.

Список використаних джерел

1. Орленко Я. Ю. Імперативи розвитку туристичної галузі України / Я. Ю. Орленко // Вісник Національного університету цивільного захисту України. Серія : Державне управління. – 2016. – Вип. 2. – С. 25–36.

2. Савіцька О. П. Сучасні тенденції розвитку туристичного бізнесу в Україні / О. П. Савіцька, Н. В. Савіцька // Науковий вісник НЛТУ України. – 2013. – Вип. 23.1. – С. 125–131.
3. Ткаченко Т. І. Український туризм в умовах турбулентності / Т. І. Ткаченко // Карпатський край. – Івано-Франківськ, 2015. – Вип. 1–2 (6–7) : січень-грудень. – С. 305–312.
4. Туристичні потоки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2007/tyr/tyr_u/potoki2006_u.htm. – Назва з екрана.

*І. О. Мазуркевич, к. е. н., доцент
Вінницький торговельно-економічний інститут
Київського національного торговельно-
економічного університету, м. Вінниця
mazurkevich78@ukr.net*

ДОСЛІДЖЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ЗАКЛАДАМИ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА

Проблема організації та ефективності господарської діяльності підприємств ресторанного господарства присвячено чимало праць таких відомих вітчизняних та закордонних дослідників як: В. Архіпова [1], А. Мазаракі [9], Н. П'ятницької [11], П. Пучентейла [12], Дж. Уокера [13]. Проблема економічної ефективності, а особливо ефективності управління підприємствами ресторанного бізнесу займає центральне положення серед питань, що хвилюють економічну науку. Це пов'язано з ростом дефіциту сировинних ресурсів, зростанням конкуренції, глобалізацією бізнесу, збільшенням кількості підприємницьких ризиків.

В економічному енциклопедичному словнику за редакцією Мочерного зазначено, що ефективність – здатність приносити ефект, результативність процесу, проекту тощо, які визначаються як відношення ефекту, результату до витрат, що забезпечили цей результат [5, с. 508]. Дослідження показали, що основним методичним принципом вимірювання ефективності є співвідношення результатів до затрат, що були спрямовані на досягнення даного результату [2–4, 6, 10].

На нашу думку, ефективність управління закладами ресторанного господарства слід розглядати в контексті макроекономічного та мікроекономічного рівня, тобто з позицій самої користі для власників ресторанного бізнесу та з позицій користі для держави як вагомого джерела наповнення бюджету і вагомої складової розвитку індустрії гостинності.